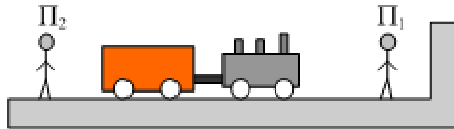

Φαινόμενο Doppler και συχνότητες διαφόρων παρατηρητών.

Ένα τρένο κατευθύνεται προς ένα τούνελ και εκπέμπει ήχο συχνότητας f_s . Ο ήχος ανακλάται από τον κατακόρυφο τοίχο.

- i) Αν ο ακίνητος παρατηρητής Π_1 ακούει τον ήχο από το τρένο με συχνότητα f_1 και τον ήχο από ανάκλαση με συχνότητα f_1' , να αποδείξετε ότι $f_1 = f_1'$.
- ii) Αν ο ακίνητος παρατηρητής Π_2 ακούει τον ήχο από το τρένο με συχνότητα f_2 και τον ήχο από ανάκλαση με τον τοίχο με συχνότητα f_2' , να αποδείξετε ότι:

$$f_2' > f_s > f_2.$$

- iii) Αν ο μηχανοδηγός ακούει τον ήχο από ανάκλαση με συχνότητα f_a να αποδείξετε ότι

$$f_a = \frac{v + v_a}{v - v_s} f_s$$

Απάντηση:

- i) Ο ήχος φτάνει στον τοίχο (το τούνελ) με συχνότητα:

$$f_1' = \frac{v}{v - v_s} f_s$$

μιας και προσπίπτει σε ακίνητο τοίχο, ενώ προέρχεται από κινούμενη πηγή.

Με την ανάκλαση δεν αλλάζει η συχνότητα, οπότε στον παρατηρητή Π_1 φτάνουν δύο ήχοι, ο ένας απευθείας με συχνότητα:

$$f_1 = \frac{v}{v - v_s} f_s$$

και ο άλλος από ανάκλαση με συχνότητα:

$$f_1' = \frac{v}{v - v_s} f_s$$

$$\text{Άρα } f_1 = f_1'$$

- ii) Στον παρατηρητή Π_2 φτάνουν δύο ήχοι:

Ο ένας απευθείας από το τρένο με συχνότητα:

$$f_2 = \frac{v}{v + v_s} f_s$$

μιας και η πηγή απομακρύνεται από τον ακίνητο παρατηρητή και μια από ανάκλαση συχνότητας:

$$f_2' = f_1' = \frac{v}{v - v_s} f_s$$

Όμως $f_s > f_2$ και $f_2' > f_s$ άρα

$$f_2' > f_s > f_2.$$

iii) Ο ήχος από ανάκλαση στο τούνελ έχει συχνότητα $f_1' = \frac{v}{v - v_s} f_s$ και φτάνει σε κινούμενο παρατηρητή,

τον μηχανοδηγό, ο οποίος τον ακούει με συχνότητα:

$$f_a = \frac{v + v_A}{v} f_1'$$

αφού ο ήχος ξεκινά από ακίνητη πηγή (ο τοίχος αντιστοιχεί στην πηγή) και φτάνει σε κινούμενο παρατηρητή. Όμως $v_A = v_s$, οπότε:

$$f_a = \frac{v + v_A}{v} \cdot \frac{v}{v - v_s} f_s = \frac{v + v_s}{v - v_s} f_s$$

Υλικό Φυσικής - Χημείας.

Επειδή το να μοιράζεσαι πράγματα, είναι καλό για όλους....

Επιμέλεια

Διονύσης Μάργαρης